

ORSZÁGOS RENDŐRFŐKAPITÁNY

PAPP KÁROLY r. altábornagy

Szám:

Tárgy: alapvető jogot sértő
rendőri intézkedés elleni
panasz elbírálása

Ügyintéző:

HATÁROZAT

A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 92. § (1) bekezdésében biztosított jogkörömnél fogva **Panaszos** képviseletében előterjesztett panasz tárgyában, a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság ítélete alapján megismételt közigazgatási hatósági eljárás során – figyelemmel az Rtv. 93/A. § (7) bekezdésére, továbbá a Független Rendészeti Panasztestület állásfoglalásának megállapításaira – a rendőri intézkedés elleni panaszt

elutasítom.

A határozat ellen az Rtv. 93/A. § (9) bekezdése alapján – figyelemmel a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 100. § (1) bekezdés a) és e) pontjára, valamint a 109. § (1) bekezdés a) pontjára – fellebbezésnek helye nincs, annak felülvizsgálata kérhető a bíróságtól.

A keresetlevelet az Országos Rendőr-főkapitányságnál – a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságnak címezve (1255 Budapest, Pf.: 117.) – a felülvizgálni kért határozat közlésétől számított harminc napon belül lehet benyújtani, vagy ajánlott küldeményként postára adni. Tájékoztatom, hogy amennyiben a bírósági felülvizsgálat során Ön jogi képviselővel kíván eljárni, úgy a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 340/B. § (1) és (2) bekezdése alapján köteles a keresetlevelet elektronikus úton benyújtani. Amennyiben a határozat felülvizsgálatára irányuló perben személyesen kíván eljárni, úgy a Pp. 394/B. § (1) bekezdése alapján az elektronikus kapcsolattartás nem kötelező, azonban e lehetőséggel élhet. Az elektronikus kapcsolattartás módjára vonatkozóan részletes tájékoztatást találhat a következő menüpontban.

<http://www.police.hu/ugyintezes/elektronikus-ugyintezes>

A határozat bírósági felülvizsgálta iránti keresetlevél elektronikus előterjesztésre szolgáló űrlap a következő menüpontból tölthető le.

<http://www.police.hu/ugyintezes/elektronikus-ugyintezes/birosagi-felulvizsgalat>

A határozatot kapják:

- 1.) panaszos (képviseelője útján)
- 2.) Független Rendészeti Panasztestület (tájékoztatásul)
- 3.) Rendőr-főkapitányság vezetője (tájékoztatásul)
- 4.) Irattár

INDOKOLÁS

I.

Panaszos képviselője a Panaszossal szemben foganatosított rendőri intézkedéssel kapcsolatban, postai úton panaszt terjesztett elő a Panasztestületnél, amelyet kiegészített.

A panaszbeadvány szerint *-n a Panaszos, társaival együtt a – nem a tulajdonában lévő – termőföldről terményt szedett. A már leszedett dolgokat egy teherautó rakterére pakolták. A pakolás közben érkezett a helyszínre egy rendőrautó egy járőrpárral. A rendőrök dolgok eredetéről kérdezősködtek, majd igazoltatták a teherautó sofőrjét. Az igazoltatás végére a Panaszos és társai már teljesen befejezték a pakolást. Eközben egy újabb rendőrautó érkezett a helyszínre. Ekkor a rendőrök – minden előzmény nélkül – rasszista és sértő megjegyzéseket tettek a Panaszos (és társai) irányába, majd bántalmazásukat követően megbilincseltek őket. Időközben még több rendőrautó érkezett a helyszínre, majd a Panaszost és társait hátrabilincseltek kézzel először letérdeltették, majd hasra fektették. Hason fekvő helyzetben – a tűző napon – kb. 2-2,5 órán keresztül kellett feküdniük, eközben a rendőrök mindvégig szidalmazták, megalázták és bántalmazták őket.

A Rendőrkapitányságra történő szállításukat követően, a Panaszos és társai nem kaptak lehetőséget hozzátartozóik értesítésére, továbbá élelmezésüket is megkésve hajtották végre.

A Panasztestület hivatkozott állásfoglalása szerint a rendőri intézkedés érintette a Panaszosnak a Magyarország Alaptörvénye II. cikkében foglalt emberi méltósághoz, illetve az abból levezethető testi épséghez és a testi integritáshoz fűződő, a IV. cikkében foglalt személyi szabadsághoz fűződő, a XXIV. cikkében foglalt tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető jogát, valamint a XV. cikk (2) bekezdésében rögzített hátrányos megkülönböztetés tilalmát.

A Panasztestület vizsgálatát követő álláspontja szerint a Panaszos bántalmazása kapcsán súlyos fokban sérült a testi épséghez való joga, valamint súlyos fokban sérült az emberi méltósághoz fűződő joga is azáltal, hogy orvosi vizsgálatok a vizsgálóhelyiségben tartózkodott egy rendőr is. A Panasztestület megállapította továbbá azt, hogy a Panaszos mobiltelefonját elvették, korlátozták telefonhasználatát és emiatt sérült a tisztességes eljáráshoz való joga is. A Panasztestület megítélése szerint az intézkedő rendőrök az arányosság elvét nem vették figyelembe, amikor a testi kényszer, mint enyhébb kényszerítő eszköz alkalmazása helyett a Panaszos bilincselése mellett döntöttek, ezért a Panasztestület megállapította az emberi méltóság megsértését, különös tekintettel arra, hogy hátra helyzetbe bilincseltek meg a Panaszost.

A Panasztestület megítélése szerint az alapjogsértések elérték a súlyosság azon fokát, amely indokolttá tette a panasz megküldését az országos rendőrfőkapitánynak.

Az Rtv. 92. § (1) bekezdése alapján a Panasztestület által lefolytatott vizsgálatot követően – súlyos alapjogsérelem esetén – a panaszt közigazgatási hatósági eljárásban az országos rendőrfőkapitány bírálja el.

A tényállás tisztázására foganatosítandó eljárási cselekmények lefolytatására, tárgyi bizonyítási eszközök beszerzésére az Rtv. 93/A. § (7) bekezdésében biztosított ügyintézési határidőn belül

nem volt végrehajtható, ezért a Ket. 33. § (7) bekezdése alapján az ügyintézés határidejének *-ig történő meghosszabbítása felől végzésben döntöttem.

*-én, végzésben a Ket. 31. § (1) bekezdés a) pontja alapján – figyelemmel a Ket. 30. § d) pontjára – elkésettség miatt az eljárás megszüntetésre került.

A Panaszos jogi képviselője a megszüntető végzés bírósági felülvizsgálatát kezdeményezte.

A hatóság az érdemi ellenkérelem előterjesztését megelőzően megállapította, hogy a *-n kelt döntése jogszabálysértő volt, ugyanis nem vette figyelembe a Ket. 65. § (3) bekezdését, amely alapján, ha a határidő utolsó napja olyan nap, amelyen a hatóságnál a munka szünetel, a határidő a legközelebbi munkanapon jár le.

A panasz előterjesztésére nyitva álló – Rtv. 93. § (1) bekezdés szerinti – húsz napos határidő *-n telt volna le, azonban ez a nap vasárnapra esett, ezért a határidő a következő munkanapon, *-n, hétfőn járt le. A panaszt tartalmazó küldeményt *-n, hétfőn adták postára, ezek alapján – figyelemmel a Ket. 65. § (4) bekezdésére – a panasz előterjesztési ideje a postára adás napja volt, így – a Ket. alapján – az nem tekinthető elkésettnak.

Mindezek alapján *-n, végzésben a Ket. 114. §-a alapján a jogszabálysértő végzés visszavonásáról döntöttem, továbbá arra tekintettel, hogy az eljárás megindításának törvényes akadálya nem állt fent, az eljárást megindítottam. Az eljárás befejezésének határideje *-re módosult.

A lefolytatott közigazgatási hatósági eljárást követően *-én, határozatban, a rendőri intézkedés elleni panaszt – minden tekintetben – elutasítottam.

II.

A főkapitányi döntéssel szemben a Panaszos – képviselője útján – a törvényes határidőn belül keresetlevelet terjesztett elő.

A Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság *-n kelt ítélete a főkapitányi határozatot hatályon kívül helyezte, és a hatóságot új eljárás lefolytatására utasította. Az ítéletet az eljárás lefolytatására jogosult az Országos Rendőr-főkapitányság (a továbbiakban: ORFK) Ellenőrzési Szolgálat *-én érkezett.

A Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság ítéletében a következő megállapításokat tette:
„(...) A bíróság mindenekelőtt rögzíti, hogy a közigazgatási eljárásban a tényállás tisztázásának kötelezettsége a hatóságot terheli, egyben a bizonyítás ura is a hatóság, vagyis a hatóság határozza meg azt, hogy milyen bizonyítékok beszerzésére van szükség a tényállás megállapításához.

(...) A közigazgatási hatóságot ugyanis a Panasztestülettel ellentétben – a fentiek alapján – tényállás tisztázási kötelezettség terheli, az ellentmondásokat ezért legalább meg kell kísérelnie feloldani, amennyiben pedig az nem vezet eredményre, azt kell megindokolnia, hogy a rendelkezésre álló bizonyítékok közül melyiket és miért vette figyelembe a valósághű tényállás megállapítása érdekében, és ezzel párhuzamosan más bizonyítékokat esetlegesen miért rekesztett ki a bizonyítás köréből. (...)”¹

¹ Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság ítélete 3. oldal 5. bekezdés

„(...) A bíróság elsőként az előállítás időtartamával kapcsolatos felperesi [a Panaszos] hivatkozásokat vizsgálta. (...) A bíróság megállapította, hogy a határozat [az ORFK vezetőjének döntése] részletesen felsorolja azon, a helyszínen (* óra * perctől * óráig) és a rendőrkapitányságon (* órától * óra * percig) tett intézkedéseket (így a ruházátvizsgálás, gépkocsi átvizsgálása, gépjárművezető meghallgatása, bűnügyi szemlebizottság bevárása, tulajdonos felkutatása, a dolgok elszállítása annak lemérése céljából, a rendőrkapitányságon az előállítottak meghallgatása orvosi vizsgálata), amelyek összesen 7 órás időtartamot vettek igénybe.²

(...) A felperes és társai által megvalósított cselekmény az eset összes körülményei alapján alkalmas volt arra, hogy a kiérkező rendőrök szabálysértés, vagy bűncselekmény gyanúját állapítsák meg, a helyszínen intézkedő rendőrök pedig szükségesnek tartották a tulajdonos felkutatását és a termény lemérését a további intézkedések foganatosítása, így a rendőrkapitányságon való előállítás érdekében. Ennek folytán önmagában a helyszíni intézkedés hossza (2 óra), és az előállítás teljes időtartama (összesen 7 óra) – az ez alatt foganatosított intézkedéseket figyelembe véve – a felperes által állított arányosság sérelmét a bíróság álláspontja szerint – az alperesi határozatban foglaltakkal egyezően – nem eredményezte. (...)”³

„(...) a bíróság vizsgálta a felperes élelmezés és hozzátartozók értesítésének elmaradására való hivatkozását, mellyel kapcsolatban megállapította, hogy a közigazgatási iratok között elfekvő, *. napján kelt, a felperes által aláírt nyilatkozat szerint a felperes az öt órát meghaladó fogvatartására tekintettel tájékoztatták az élelmiszerről való jogosultságról, a felperes pedig akként nyilatkozott, hogy e jogosultságtól eltekint, az élelmezést nem igényli. Úgyszintén ugyanezen a napon kelt, az intézkedés várható időtartamáról és az egészségügyi ellátásról szóló nyilatkozat tartalmazza azt, hogy a felperes a fogvatartásáról más személy (hozzátartozó) értesítését nem kérte. A megjelölt, a felperes által aláírt okirati bizonyítékok alapján a bíróság e körben ellentmondást, a tényállás feltáratlanságát nem állapította meg, ezért a felperes erre vonatkozó hivatkozásait nem tartotta megalapozottnak. (...)”⁴

„(...) A megismételt eljárásban az alperesnek a kényszerítő eszköz (bilincs) használatával, az igazoltatás és az előállítás okának közlésével, az intézkedő rendőrök hangnemével, a felperes földre fektetésével és egészségügyi panaszainak figyelmen kívül hagyásával kapcsolatos ellentmondásos nyilatkozatokat kell ütköztetnie, e körben esetleges tanúmeghallgatást, tárgyalást foganatosítania. A megismételt eljárásban ugyanakkor a tényállás tisztázása végett az intézkedő rendőrök, és egyéb tanú büntetőeljárásban tett vallomásai is felhasználhatók. (...)”⁵

III.

A tényállás minden részletre kiterjedő tisztázása érdekében *-n – figyelemmel a bíróság fentiekben idézett ítéletére – a Ket. 26. § (1) bekezdés c) pontja alapján, belföldi jogsegély keretében kerestem meg a Központi Nyomozó Főügyészség Regionális Osztály vezetőjét annak érdekében, hogy a vizsgált események kapcsán indult büntetőeljárás alkalmával tett vallomások

² Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság ítélete 4. oldal 1. bekezdés

³ Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság ítélete 4. oldal 1. bekezdés

⁴ Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság ítélete 5. oldal 3. bekezdés

⁵ Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság ítélete 6. oldal 2. bekezdés

iratanyagának másolata beszerzésre, majd felhasználásra kerüljön. A megkeresett Központi Nyomozó Főügyészség az iratanyag másolatokat *-n juttatta el az eljárást folytató hatóság részére.

A Ket. 33. § (3) bekezdése értelmében a jogsegélyeljárás időtartama nem számít be az ügyintézési határidőbe, mindezek figyelembevételével az eljárás befejezésének határideje *-ra módosult.

A megismételt és lefolytatott közigazgatási hatósági eljárás során a Panaszos a jogi képviselője által *-n előterjesztett, majd *-n kiegészített panaszban megfogalmazott állításokat alátámasztó bizonyítási indítványt, nyilatkozatot, illetőleg egyéb bizonyítékot a hatóság részére nem szolgáltatott.

A panaszbeadvány, illetőleg a bíróság ítélete alapján – figyelemmel a Ket. 109. § (4) bekezdésére – a következő Panaszosi kifogások állapíthatóak meg:

- az intézkedés (igazoltatás, előállítás) oka közlésének elmaradása,
- bilincselés,
- letérdeltetés, földre fektetés és annak időtartama,
- bántalmazás,
- egészségügyi panaszok figyelmen kívül hagyása,
- az előállítás időtartama,
- az élelmezés megkésett ideje és mennyisége,
- hozzátartozók értesítésének elmaradása,
- az intézkedő rendőrök hangneme.

IV.

A Ket. 50. § (1) bekezdésében foglalt tényállás tisztázási kötelezettségének keretében a hatóság az alábbi bizonyítási eszközöket szerezte be:

- dátum nélküli ügyvédi meghatalmazás;
- a Panaszos jogi képviselője által előterjesztett panaszbeadvány;
- a Panaszos jogi képviselője által kiegészített panaszbeadvány;
- a Rendőrkapitányság Rendészeti Osztály Közrendvédelmi Alosztálynak az előállítás végrehajtásáról, kényszerítő eszköz alkalmazásáról szóló jelentése;
- a Rendőrkapitányság által kiállított, az előállítás időtartamáról szóló szám nélküli igazolás;
- a Rendőrkapitányság által *-n kiállított, az előállított személy jogait, valamint az előállító helyiség rendjét tartalmazó tájékoztató ismertetéséről, a rendőrségi fogdák rendjéről szóló BM rendeletben meghatározott szóbeli tájékoztatás megtörténtéről és megértéséről, illetőleg az írásos tájékoztató átvételéről, valamint az élelmezés ellátásáról szóló szám nélküli nyilatkozat;
- a Rendőrkapitányság által kiállított, *-n kelt, az intézkedés várható időtartamáról, az egészségügyi ellátást igénylő betegségekről, a fogvaratással kapcsolatos értesítésről szóló szám nélküli nyilatkozat;
- a Rendőrkapitányság Rendészeti Osztály Szabálysértési Előkészítő Csoport *-n kelt, őrizetbevétel elrendeléséről szóló határozata;
- a Rendőrkapitányság Rendészeti Osztály Szabálysértési Előkészítő Csoport *-n kelt, eljárás alá vont személy meghallgatásáról szóló jegyzőkönyve;

- a Rendőrkapitányság vezetőjének jelentései;
- Nyomozó Ügyészség átirata;
- tanúmeghallgatásról szóló jegyzőkönyv;
- a Központi Nyomozó Főügyészség Regionális Osztályának átirata;
- Nyomozó Ügyészség tanú kihallgatásáról és folytatólagos kihallgatásáról szóló jegyzőkönyvek;
- Nyomozó Ügyészség szembesítésről szóló jegyzőkönyvei;
- Nyomozó Ügyészség gyanúsított kihallgatásáról szóló jegyzőkönyvei.

V.

A tényállás teljes körű tisztázása szempontjából jelentőséggel bírnak a Panaszos által kifogásolt eseménysor előzményei, amely előzmények a IV. részben felsorolt bizonyítási eszközök alapján kerültek megállapításra.

A Rendőr-főkapitányság ügyelete utasította a Rendőrkapitányság Rendészeti Osztály Közrendvédelmi Alosztály munkatársait, hogy jelenjenek meg a termőföldnél, ugyanis onnan terménylopásról érkezett bejelentés.

Megállapítható, hogy a bejelentés tartalma alapján a rendőröket az Rtv. 13. § (1) bekezdés alapján intézkedési kötelezettség terhelte, tekintettel arra, hogy a bejelentés a közbiztonságot, a közrendet sértő vagy veszélyeztető körülményre utalt.

A rendőrök az intézkedési kötelezettségükből adódóan * órákor meg is jelentek a megadott helyszínen, és az Rtv. 29. § (1) bekezdés a) pontja adott felhatalmazás alapján, – bűnmegelőzési, bűnüldözési célból – igazoltatták a jelenlévő személyeket, köztük a Panaszost is.

A helyszínen megállapításra került az a tény, hogy a Panaszos és társai nem rendelkeznek a termőföld tulajdonosának engedélyével a termény begyűjtésére.

VI.

A panaszban megfogalmazott kifogások vonatkozásában álláspontom a következő:

1.) Intézkedés (igazoltatás, előállítás) okának közlése

Az Rtv. 33. § (4) bekezdése szerint:

„(4) Az előállítottat szóban vagy írásban az előállítás okáról tájékoztatni kell, és az előállítás időtartamáról részére igazolást kell kiállítani.”

Az Rtv. 33. § (4) bekezdésének I. fordulata úgy rendelkezik, hogy az előállított személyt az előállítás okáról szóban vagy írásban tájékoztatni kell. A rendelkezés tehát vagylagos kötelezettséget határoz meg a rendőrség részére, amelyet írásban, vagy szóban kell teljesíteni.

A Rendőrkapitányság Rendészeti Osztály Közrendvédelmi Alosztály *-n kelt, előállítás végrehajtásáról, kényszerítő eszköz alkalmazásáról szóló jelentése szerint a Panaszos az előállítás okáról való tájékoztatást megkapta. A jelentés tartalmazza továbbá, hogy az intézkedő

rendőrök közölték a helyszínen a Panaszossal „a szabálysértés tényét”, tehát a Panaszos felvilágosítást kapott arról, hogy milyen cselekmény elkövetésével gyanúsítják és állítják elő.

A rendőri intézkedések okának közlését bizonyítja továbbá az a tény is, hogy a Rendőrkapitányság Rendészeti Osztály Szabálysértési Előkészítő Csoport eljárás alá vont személy meghallgatásáról szóló jegyzőkönyv, illetőleg a Rendőrkapitányság Rendészeti Osztály Szabálysértési Előkészítő Csoport őrizetbe vétel elrendeléséről szóló határozat szerint a Panaszost a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény rendelkezései alapján először – jegyzőkönyvben – meghallgatták, majd szabálysértési őrizetbe vették. Ezek a dokumentumok részletes tájékoztatást tartalmaznak az előállítást megalapozó tényállásról. A dokumentumok tartalmát a Panaszos megértette és azokat aláírásával ellátta.

A Panasztestület az előállítás oka közlésének elmaradása kapcsán előterjesztett panasz vonatkozásában – az ellentmondások feloldhatatlansága indokán – alapjogsérelmet nem állapított meg.

Mindezek alapján az a panasz, amely szerint a Panaszos a vele szemben foganatosított rendőri intézkedésről tájékoztatást nem kapott alaptalan, ugyanis a fentiek alapján dokumentált módon bizonyítható, hogy a Panaszos mind szóban, mind írásban a szükséges tájékoztatásokat megkapta.

2.) Testi kényszer, bilincs

Az Rtv. 47. §-a szerint:

„A rendőr - intézkedése során - az ellenszegülés megtörésére testi erővel cselekvésre vagy a cselekvés abbahagyására kényszerítést (testi kényszert) alkalmazhat.”

Az Rtv. 48. § c) és d) pontja alapján:

„A rendőr bilincset alkalmazhat a személyi szabadságában korlátozni kívánt vagy korlátozott személy

c) szökésének megakadályozására,

d) ellenszegülésének megtörésére.”

A rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) 40. § (1) bekezdés szerint:

„(1) A megfogás, a leszorítás, az elvezetés vagy más, a rendőr által fizikai erőfelfejtéssel alkalmazott, valamely cselekvésre vagy cselekvés abbahagyására irányuló kényszerítés (a továbbiakban: testi kényszer) akkor alkalmazható, ha a rendőri erőfölény vagy az intézkedés alá vont személy állapota, magatartása folytán a rendőri intézkedés eredményessége ezzel biztosítható.”

A Szolgálati Szabályzat 41. § (6) bekezdés a) és aa) pontjai alapján:

„(6) A bilincselés módját az intézkedő rendőr az adott körülmények között a legcélrányosabban választja meg azzal, hogy

a) a kezek hátra bilincselése akkor célszerű, ha

aa) a bilincs alkalmazására testi kényszer útján kerül sor, vagy alapos okkal tartani lehet rendőr elleni támadástól, valamint szökéstől.”

A Szolgálati Szabályzat 41. § (7) bekezdés alapján:

„(7) A rendőr az intézkedés alá vont személyt fekvő helyzetben, fálnak vagy más tárgynak nyomva megbilincselheti, ha azt a személy aktív ellenszegülése, támadása, erőszakos magatartása vagy ezek kialakulásának megelőzése szükségessé teszi.”

A Panaszos képviselője által előterjesztett panasz szerint a Panaszos a rendőri intézkedés során ellenszegülést nem tanúsított, szökésének veszélye nem volt megállapítható.

E panaszpont kapcsán az alábbi bizonyítékokat vettem figyelembe:

A Rendőrkapitányság Rendészeti Osztály Közrendvédelmi Alosztály jelentése és a Rendőrkapitányság vezetőjének jelentése szerint, miután a rendőrök a Panaszos társával, P. Rudolfal szemben testi kényszerítést és bilincselést alkalmaztak a Panaszos viselkedése agresszív vált. Az intézkedő rendőr a helyszínen tapasztalt körülményekből a Panaszos által tanúsított magatartásból arra következtetett, hogy a Panaszos megpróbálja megakadályozni a rendőri intézkedést, vagy megpróbálja kivonni magát a rendőri intézkedés alól és szökést kísérel meg végrehajtani.

A rendőr a támadás és a szökés megelőzése, továbbá a rendőri intézkedés eredményes végrehajtása érdekében, – az Rtv. 47. §-a és a Szolgálati Szabályzat 40. § (1) bekezdése szerinti felhatalmazás alapján – testi kényszerítést alkalmazva földre kényszerítette (Szolgálati Szabályzat 41. § (7) bekezdése) a Panaszost, majd az Rtv. 48. § c) és d) pontja, továbbá és a Szolgálati Szabályzat 41. § (6) bekezdés a) és aa) pontja alapján hátra helyzetben megbilincselte.

A jelentésekben foglaltakat támasztja alá a belföldi jogsegély alkalmával beszerzett, a Nyomozó Ügyészség gyanúsított kihallgatásáról szóló jegyzőkönyv is, amely a bilincselés kapcsán az alábbiakat tartalmazza: *„(...) Kérdésre elmondom, hogy pontosan már nem emlékszem, hogy az intézkedés alá vont személyek közül ki tanúsított ellenállást, ki volt esetleg agresszívabb (...). A többi személy, ha jól emlékszem ellenállt, ezért került a bilincs alkalmazásra. Egyébként e tekintetben is a jelentésben foglaltakat szeretném fenntartani, hiszen frissen, pontosan leírtam a történeteket. (...)”*

Ugyancsak a Nyomozó Ügyészség gyanúsított kihallgatásáról szóló jegyzőkönyve tartalmaz még adatokat a bilincselés végrehajtásának körülményeiről, amelyek a következők: *„(...) Az intézkedés alá vont személyek közül voltak, akik ellenállást tanúsítottak, azonban ezekre már pontosan nem tudok visszaemlékezni. Mivel bűncselekmény elkövetésével voltak gyanúsíthatóak, ezért bilincs alkalmazására is, ha jól emlékszem sor került. (...)”*

A bilincselés végrehajtását követően a Panaszos szóbeli tájékoztatást kapott a kényszerítő eszközök alkalmazásának okáról.

A Panaszos által tanúsított fenyegető, támadó jellegű magatartás alapján az intézkedő rendőr joggal feltételezte, hogy a Panaszos ellenszegülést tanúsít, vagy megpróbálja kivonni magát a rendőri intézkedés alól és megszökik a helyszínről. Ennek megelőzése érdekében – az Rtv. 48. § c) és d) pontja adta felhatalmazás alapján – bilincselést alkalmazott vele szemben.

Összegezve a Panaszos a panaszban szereplő állításával szemben, az intézkedés végrehajtását követően, az intézkedés végrehajtásának napján készült jelentés ennek a szöveg ellenkezőjét tartalmazza, miszerint a Panaszos fenyegető és támadó jellegű magatartást tanúsított, amely alapján az intézkedő rendőr úgy ítélte meg, hogy az intézkedés eredményes befejezése a

bilincselés alkalmazásával biztosítható. A jelentésben foglaltakat az intézkedésben résztvevő rendőrök (2 fő) a későbbiekben végrehajtott kihallgatásuk alkalmával is megerősítették.

A Panaszos társaságában lévő – és a rendőri intézkedés elleni panaszosként fellépő – személyek egyazon csoport tagjai – akik a Panaszossal feltételezhetően jól ismerik egymást –, ezért a panaszban nyilatkozatnak tekinthető nyilatkozataikat a hatóság csak ennek figyelembe vételével tudta értékelni. A panaszban szereplő előadásuk alapján – a rendőrök lényegében szinte minden előzmény nélkül bántalmazták, majd indokolatlanul megbilincseltek és előállították a Panaszost – az eljárás során rendelkezésre álló és beszerzett egyéb bizonyítékokkal összevetve – álláspontom szerint – életszerűtlennek tekinthetők.

A Panaszos társainak objektivitása, a panaszban szereplő nyilatkozataik elfogulatlansága megkérdőjelezhető, ezért – figyelemmel a Ket. 50. § (5) és (6) bekezdésére – a panasz elbírálásánál a hatóság a bizonyítékok értékelésekor – bizonyító erejüket tekintve – kisebb súlyúnak értékelte.

Az Rtv. 48. §-hoz fűzött indokolás szerint a bilincs a további ellenszegülés, a szökés, a támadás megakadályozására szolgáló megelőző, védelmi jellegű kényszerítő eszköz. Ennélfogva alkalmazása előzetes ellenállás tanúsítása nélkül vagy fizikai kényszer folyamánként is szóba jöhet. Az alkalmazás törvényi feltétele azonban, hogy kizárólag személyi szabadság korlátozásával járó rendőri intézkedés keretében (elfogás, előállítás, elővezetés, őrizetbevétel) alkalmazható.

Az Rtv. 15. § (1) és (2) bekezdése szerint a rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával. Több lehetséges és alkalmas rendőri intézkedés, illetőleg kényszerítő eszköz közül azt kell választani, amely az eredményesség biztosítása mellett az intézkedéssel érintettre a legkisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással jár.

E törvényi rendelkezések nem csak a rendőr által alkalmazható „kényszer” maximumát, de minimumát is előírják, mégpedig oly módon, hogy a rendőr olyan fokú kényszert kell, hogy alkalmazzon, amely megfelelő biztonságot fog nyújtani az intézkedés jövőbeni része során is. Ez az előírás az intézkedő rendőrtől azt követeli meg, hogy a panaszos jövőbeni magatartására vonatkozóan vonjon le megbízható következtetéseket. E következtetést a rendőr a helyszínen a jövőre vonatkozóan nem végezheti el „patikamérlegen”. Számtalan példa mutatta már, hogy a rendőr olyakor „alábecsüli” a szükséges intézkedés mértékét. Ezek következménye „jobb esetben mindössze” szökés, rosszabb esetben önkárosítás, súlyos sérülés, lőfegyverhasználat lett. A rendőrtől a törvényalkotó elvárja, hogy az intézkedése során ilyen esetek ne következheszenek be.

Fontos hangsúlyozni azt a tényt is, hogy az alkalmazott kényszerítő eszköz „pozitív hatását”, azaz a megelőzött további jogsértő cselekményt – megtörténtük hiányában – igazolni, bizonyítani nem lehet sem az intézkedés korai szakaszában, a kényszerítő eszköz alkalmazását megelőzően a helyszínen, sem azt követően hatósági, vagy bírósági eljárásban.

A jogalkotó ezért a mérlegelésnek „tágabb kört enged” amikor azt írja elő, hogy a rendőri intézkedés csak „nyilvánvalóan aránytalan” hátrányt nem okozhat az intézkedés alá vont személynek.

A két vizsgálandó kényszerítő eszköz (testi kényszer, bilincs) között jogalkotói jogértelmezés nem tett különbséget súlyuknál fogva sem az Rtv-ben, sem az intézkedés idején hatályban volt

más jogszabályban. Az Rtv. indokolása sem állít fel bármilyen rangsort a kétféle kényszerítő eszköz vonatkozásában.

Jogalkotói iránymutatás hiányában a hatóság jogalkalmazói tevékenysége során ezt követően azt vizsgálta meg, hogy a testi kényszer és a bilincs között fennáll-e „nyilvánvaló” és szignifikáns különbség a tekintetben, hogy mekkora hátrányt okoz.

A testi kényszer alkalmazása olyan fizikai erő kifejtés, amely ereje, irányultsága (elvezető fogások, karfeszítés, földre fektetés) révén képes lehet megtörni az elszenvédőjének akaratát, azaz az akaratlagos ellenszegülő mozgását mindaddig, amíg a rendőr saját fizikai erő kifejtését megfelelő intenzitással és irányultsággal fenntartja. A bilincs fizikai jellemzőinél fogva – a testi kényszerhez hasonlóan, szakszerűen felhelyezve – arra alkalmas, hogy a megbilincselte személy nem kívánt mozgását lehetetlenné tegye. Amíg a testi kényszerrel akár az intézkedés alá vont személy teljes testét kontrollálni lehet, addig a kezek megbilincselése csak a kezek szabad mozgását gátolja meg, sok esetben továbbra is szükséges az illető kísérése, megfogása.

A testi kényszer alkalmazásával szembeni ellenszegülés esetén maga a testi kényszer hámsérülést, vagy ennél súlyosabb sérülést (ízületi, vagy csontsérülést) is okozhat. A bilincs szabályszerűen felhelyezve további ellenszegülés (a kezek szétfeszítése) esetén szorosabbá válva jellemzően hámsérülést okoz.

Az akarathajlító hatás, a személyes szabadság korlátozásának mértéke tekintetében tehát megállapítható, hogy a bilincselés alkalmazása koránt sem jelent fizikailag nagyobb mértékű korlátozást. A testi kényszer a rendőr fizikai képességeit és figyelmét jellemzően nagymértékben, akár teljes mértékben leköti. A bilincs alkalmazásával a rendőr a helyszíni intézkedése során fizikai erejét és figyelmét egyaránt nagyobb mértékben oszthatja meg, hiszen a nem kívánt mozgást nem a rendőr, hanem túlnyomórészt a bilincs akadályozza. Ez utóbbi úgy az intézkedés biztonsága, mint a tágabb környezet, végső soron a közrend szempontjából is kedvezőbb intézkedési helyzetet jelent.

Szóba jöhet a kényszerítő eszközök alkalmazásának negatív társadalmi megítélése, és ebben a körben kérdéses lehet, hogy a megbilincselés nagyobb mértékben korlátozza-e az emberi méltóságot, becsületet, mint a folyamatos karfeszítéssel, vagy más módon kivitelezett megfogással történő elvezetés. Jogszabály iránymutatást nem ad a hatóságnak ilyen értékelés elvégzéséhez, így ez nem tartozik a hatáskörömbé.

A Szolgálati Szabályzat 41. § d) pontja értelmében a bilincs különösen akkor alkalmazható, ha a jogszerű intézkedéssel szembeni ellenszegülés testi kényszerrel nem törhető meg. A testi kényszer akarathajlító jellegére tekintettel fogalmilag feltétlenül az ellenszegülő magatartás megszűnését eredményezi, ez ugyanakkor nem jelenti az ellenszegülés megtörését is, azaz az ellenszegülési szándéktól való elállást, ezért a testi kényszer megszüntetésekor az intézkedés alá vont személy további aktív ellenszegülést tanúsíthat. Erre tekintettel a bilincs alkalmazása a testi kényszer kiváltva, kiegészítve a további ellenszegülő magatartás megakadályozására hivatott. A testi kényszerrel lefogott személy esetében azt, hogy csupán ellenszegülő magatartása kényszerű megszűnéséről, avagy az ellenszegülés megtöréséről (szándéktól való elállásról) van-e szó, alapvetően tudati, érzelmi kérdésként, egzakt módon eldönteni, tehát az érintett jövőbeni szándékára vonatkozóan biztos következtetést levonni sem a helyszínen, sem a későbbiek során nem lehet.

Ezért – a már fent is kifejtettek szerint – az Rtv. rendelkezése értelmében a rendőr mérlegelésén múlik, hogy a testi kényszer felváltása, kiegészítése céljából alkalmazza-e a bilincselést. A jelen

esetben a tényállásban említett indulatos, aktív ellenszegülő magatartásra tekintettel okszerűen döntött a rendőr úgy, hogy a testi kényszert a bilincseléssel kiváltva továbbra is fenntartja a panaszos szabad mozgásának korlátozását mindaddig, amíg a helyszíntől eltávolítva, a rendőrkapitányság területére kísérik, kizárva, minimálisra csökkentve a további jogsértő cselekmény elkövetésének a lehetőségét.

Megállapítottam, hogy a bilincselés és a testi kényszer között nyilvánvaló különbség a korlátozás azaz „hátrány okozás” mértékében nem állapítható meg, sőt a bilincselés a testi kényszerrel szemben csak a karok mozgását akadályozza legfeljebb azonos sérülés veszélye mellett. Ezért a rendőr az Rtv. 15. §-ában foglalt nyilvánvaló hátrányokozás tilalmát nem szegte meg, hiszen úgy a jogszabályi környezetből, mint a ténytzerű összehasonlításából nem következik nyilvánvaló különbség a két kényszerítő eszköz között, azaz intézkedése az Rtv. 48. § d) pontja alapján a bilincselés tekintetében is arányos volt.

A Panasztestület a bilincseléssel összefüggésbe úgy foglalt állást, hogy a Panaszos jogszerűtlenül került megbilincselésre, ami által sérült az emberi méltósághoz fűződő alapvető joga, a jogkorlátozást súlyosbítja az a tény, hogy a Panaszos kezeit hátra helyzetbe bilincselték meg.

Mindezeket figyelembe véve – a Panasztestület megállapításával ellentétben – megállapítom, hogy a testi kényszer és a bilincs alkalmazása indokolt, jogszerű, szakszerű és arányos volt, ezért az e tekintetben előterjesztett panasz alaptalan.

3.) A Panaszos földre fektetése, annak időtartama

A panaszbeadvány szerint a Panaszost és társait letérdeltették, majd 2-2,5 órán keresztül a tűző napon hason a földre fektették.

A Panaszos testi kényszerrel való földre vitelének indokoltsága az előző panaszpontban került kifejtésre.

A földön fektetés és annak időtartama kapcsán a belföldi jogsegély alkalmával beszerzett, az Nyomozó Ügyészség által rögzített, bizonyítékként felhasznált dokumentumok szerint a testi kényszer és a bilincselés alkalmazását követően a Panaszos és társai kb. 5-10 percet tölthettek a földön fekvé, majd mindannyian a temető kerítésének falánál árnyékos helyre, megbilincseltek kézzel kerültek leültetésre, illetve volt, aki közülük állva maradt.

Már az előző panaszpontban is kifejtésre került, amely szerint a Panaszos társaságában lévő – és a rendőri intézkedés elleni panaszosként fellépő – személyek egyazon csoport tagjai – akik a Panaszossal feltételezhetően jól ismerik egymást –, ezért a panaszban nyilatkozatnak tekinthető állításaikat a hatóság csak ennek figyelembevételével tudta értékelni. A panaszban szereplő előadásuk alapján – a rendőrök 2-2,5 órán keresztül a tűző napon fektették a Panaszost – az eljárás során rendelkezésre álló és beszerzett egyéb bizonyítékokkal összevetve – álláspontom szerint – életszerűtlennek tekinthetők.

A Panaszos társainak objektivitása, a panaszban szereplő nyilatkozataik elfogulatlansága megkérdőjelezhető, ezért – figyelemmel a Ket. 50. § (5) és (6) bekezdésére – a panasz elbírálásánál a hatóság a bizonyítékok értékelésekor – bizonyító erejüket tekintve – kisebb súlyúnak értékelte.

Ugyanakkor a Nyomozó Ügyészség által rögzített vallomások tartalma – álláspontom szerint – életszerűnek tekinthető, mely szerint a rendőrök a bilincselést követően a Panaszost és társait egy árnyékos helyen őrizték a további intézkedések bevezetéséig, ezért e panaszpont elbírálásánál a jegyzőkönyvben foglalt vallomásokot fogadtam el.

A Panasztestület e vonatkozásban úgy foglalt állást, hogy az állítások között meghúzóó ellentét feloldhatatlansága miatt alapjogsérelem nem állapítható meg.

Mindezek alapján a panaszt e tekintetben is alaptalannak értékelem.

4.) Bántalmazás

A Panaszos képviselője a panaszbeadványában előadta, hogy a rendőrök bántalmazták a Panaszost.

Az Rtv. 92. § (1) bekezdése szerint:

„Akinek a IV-V. Fejezetben – a 46/A-46/C. § kivételével –, valamint a VI. Fejezetben meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása (e fejezet alkalmazásában a továbbiakban együtt: intézkedés) alapvető jogát sértette, választása szerint

a) panasszal fordulhat az intézkedést foganatosító rendőri szervhez vagy

b) kérheti, hogy – amennyiben a panasz elintézése nem tartozik más eljárás hatálya alá – panaszát a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően, az érintett rendőri szerv kilététől függően

ba) az országos rendőrfőkapitány,

bb) a belső bűnmegelőzési és büntetőrendészeti feladatokat ellátó szerv főigazgatója vagy

bc) a terrorizmust elhárító szerv főigazgatója bírálja el.”

A büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény 29. § a) pontja szerint:

„29. § Kizárólag az ügyészség végzi a nyomozást a következő bűncselekmények miatt:
a) a rendőrség, az Országgyűlési Őrség, a büntetés-végrehajtási szervezet, a hivatásos katasztrófavédelmi szerv és a polgári nemzetbiztonsági szolgálatok hivatásos állományú tagja által elkövetett, nem katonai büntetőeljárásra tartozó bűncselekmény, továbbá a Nemzeti Adó- és Vámhivatal hivatásos állományú tagja és a kormányzati szolgálati jogviszonyban foglalkoztatott pénzügyi nyomozó által elkövetett bármilyen bűncselekmény.”

A Panasztestület állásfoglalásában megállapította, hogy a bántalmazás kapcsán a Panaszos testi épséghez való jogának súlyos fokú sérelme állapítható meg.

A Panaszos azon állítása, miszerint őt a rendőrök tetteleg bántalmazták, nem vonható az Rtv. 92. § (1) bekezdésében rögzített rendelkezés körébe, ezért annak érdemi vizsgálatát jelen közigazgatási hatósági eljárás keretein belül – jogszabályi felhatalmazás hiányában – mellőztem.

Meg kell jegyezni, hogy a panaszolt rendőri bántalmazás kapcsán a Panaszos jogi képviselője feljelentést tett a Rendőrfőkapitányság munkatársai ellen. Az ügyben a nyomozást a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező Központi Nyomozó Főügyészség folytatta le.

5.) Egészségügyi panaszok figyelmen kívül hagyása

A panaszbeadvány szerint a Panaszos többször jelezte a rendőröknek, hogy rosszul érzi magát, a rendőrök nemhogy segítettek volna neki, inkább megakadályozták abban, hogy a hason fekvő testhelyzetből felüljön és folyadékot vegyen magához.

Az Rtv. 2. § (1) bekezdése szerint:

„(1) A rendőrség védelmet nyújt az életet, a testi épséget, a vagyonszükségletet közvetlenül fenyegető vagy sértő cselekménnyel szemben, felvilágosítást és segítséget ad a rászorulóknak. A rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait.”

Az előzőekben már megállapításra került, hogy a Panaszos és társainak a földön, hason fekvő testhelyzetben eltöltött időtartama kb. 5-10 perc lehetett.

A Nyomozó Ügyészség által meghallgatott tanúk azt állították, hogy a Panaszos, vagy a társai részéről bárminemű – egészségügyi jellegű – kérés, vagy jelzés nem érkezett a rendőrök irányába. A tanúk között volt olyan, aki vallomásában elmondta, hogy – a nagy melegre való tekintettel – a saját vizét odaadta az intézkedés alá vont személyeknek, akik elfogadták az innivalót.

A megállapítottakat támasztja alá a Rendőrkapitányság által kiállított, az intézkedés várható időtartamáról, az egészségügyi ellátást igénylő betegségekről, a fogvaratással kapcsolatos értesítésről szóló szám nélküli nyilatkozat is, amely szerint a Panaszos az ellátást igénylő egészségügyi problémák kapcsán a nem szót karikázta be és a nyilatkozatot aláírásával ellátta, tehát egészségügyi panasza nem volt.

A Panaszos társainak objektivitása, a panaszban szereplő nyilatkozataik elfogulatlansága megkérdőjelezhető, ezért – figyelemmel a Ket. 50. § (5) és (6) bekezdésére – a panasz elbírálásánál a bizonyítékok értékelésekor – bizonyító erejüket tekintve – kisebb súlyúnak értékeltem, ugyanakkor a belföldi jogsegély alkalmával beszerzett, a Nyomozó Ügyészség által rögzített jegyzőkönyvekben foglaltakat fogadtam el bizonyítékként, figyelemmel arra, hogy a Panaszos saját állítása mellett egyéb bizonyítékot a hatóság részére nem szolgáltatott, illetve az eljárás során e tárgykörben a tanúk állításától, illetve a rendőrségi iratoktól eltérő bizonyíték nem merült fel.

A Panasztestület úgy ítélte meg, hogy a Panaszosi és a rendőri állítások közötti ellentét nem feloldható, ezért alapjogsérelem e tekintetben nem állapítható meg.

Mindezek figyelembe véve megállapítom, hogy a panasz e tekintetben is alaptalan.

6.) Az előállítás időtartama

Az Rtv. 33. § (3) bekezdése szerint:

„A rendőrség az előállítással a személyi szabadságot csak a szükséges ideig, de legfeljebb 8 órán át korlátozhatja. Ha az előállítás célja még nem valósult meg, indokolt esetben ezt az időtartamot a rendőri szerv vezetője egy alkalommal 4 órával meghosszabbíthatja. Az előállítás időtartamát a rendőri intézkedés kezdetétől kell számítani.”

A rendelkezésre álló – a határozat II. részében ismertetett – bizonyítékokból megállapítható, hogy a Panaszos előállítása * órától a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a

szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény (a továbbiakban: Szabs. tv.) 73. § (1) és (2) bekezdése alapján foganatosított őrizetbevételéig, * óráig (7 óra) tartott.

Az intézkedés megkezdését követően a rendőrök – még a helyszínen – végrehajtották a Panaszos és társainak ruházatátvizsgálását, meghallgatták a tehergépkocsi vezetőjét, tájékoztatták a Panaszost és társait a velük szemben foganatosított rendőri intézkedések elleni jogorvoslat törvényes lehetőségéről. A Rendőrkapitányság ügyeletének utasítására megvárták a bűnügyi szemlebizottságot, felkutatták az érintett termőföld tulajdonosát, intézkedtek a Panaszos és társai által leszedett dolgok leméréséről. A mérést és a kár megállapítását követően állították elő a Panaszost a Rendőrkapitányságra, ahol * órákor adták át a Szabálysértési Előkészítő Csoport munkatársának.

A rendőrkapitányságon tájékoztatták a Panaszost az intézkedés várható időtartamáról, jogairól és kötelezettségeiről, valamint a panasz és kérelem előterjesztésének módjáról, tájékoztatták továbbá az előállító helyiség rendjéről. Nyilatkoztatták egészségügyi állapotáról, élelmezési igényéről, illetőleg az általa esetlegesen megjelölt személy értesítésének lehetőségéről, majd orvosi vizsgálatát is végrehajtották.

Eközben a Szabálysértési Előkészítő Csoport munkatársa a Szabs. tv. rendelkezései alapján az időközben felkutatott tanúk, illetve az előállított személyek – köztük a Panaszos – folyamatos meghallgatását hajtotta végre.

Az előállítás időtartama kapcsán az Rtv. 33. § (3) bekezdése úgy rendelkezik, hogy az előállítás a szükséges ideig tarthat. Ez az időtartam az előállítás során elvégzendő feladatokhoz szükséges időt jelenti. Nem lehet szubjektív, kényelmi szempontok alapján megítélni, esetlegesen az előállított személy érzékenységtől függő időtartammal azonosítani. Úgyszintén nem lehet a szükséges időt meghatározni az elkövetett cselekmény tárgyi súlya alapján (a klasszikus szükségesség-arányosság követelménye szerint), mivel akár csekély tárgyi súlyú a cselekmény, akár nem, az azzal kapcsolatos feladatokat a rendőr köteles elvégezni.

A Panasztestület álláspontja szerint a helyszíni intézkedés hossza miatt alapjogsérelem nem érte a Panaszost.

A Panaszos előállításának időtartama nem haladta meg az Rtv. 33. § (3) bekezdésében meghatározott 8 órás időtartamot, ezért a személyes szabadsághoz való alapvető jog sérelmét nem tartom megállapíthatónak, így a panasz e tekintetben is alaptalan.

7.) Élelmezés megkésített ideje és mennyisége

A Szolgálati Szabályzat 31. § (11) bekezdése szerint:

„A személyi szabadság korlátozásának első 5 óráját követően az intézkedést foganatosító rendőri szerv gondoskodik a fogvatartott személy élelemmel történő ellátásáról. A fogvatartott személy étkezése az előállító helyiségben történik. Az étel kiosztását a felügyeletet ellátó rendkívüli őr végzi. Ha a rendkívüli őr nem rendelkezik az étel kiosztásához szükséges élelmiszerhigiéniai alapismereti vizsgával és érvényes egészségügyi könyvvel, akkor az élelmiszer kicsomagolását nem végezheti. Ilyen esetben a fogvatartottat előrecsomagolt élelmiszerekkel és az annak elfogyasztásához szükséges egyszer használatos evőeszközökkel kell ellátni.”

A Panaszos panaszában azt sérelmezte, hogy noha az intézkedés * órákor kezdődött, csak * órákor kapott ételmezt, amely nem volt elegendő a részére.

A Rendőrkapitányság által *-n kiállított, az előállított személy jogait, valamint az előállító helyiség rendjét tartalmazó tájékoztató ismertetéséről, a rendőrségi fogdák rendjéről szóló BM rendeletben meghatározott szóbeli tájékoztatás megtörténtéről és megértéséről, illetőleg az írásos tájékoztató átvételéről, valamint az ételmezés ellátásáról szóló szám nélküli nyilatkozaton a Panaszos – aláírásával hitelesítetten – ételmezési jogosultságáról lemondott, és ételmezt nem kért.

Az ismertetett bizonyíték alapján megállapítható, hogy a Panaszos ételmezést nem igényelt, ennek ellenére a rendőrség munkatársai * órákor mégis biztosítottak ételmezt a részére, ezzel megítélésem szerint a Panaszost jogsérelem nem érte.

A Panaszos „lemondó” nyilatkozata okán a részére biztosított ételmezt mennyiségre vonatkozó kifogását nem vizsgáltam.

A Panasztestület megállapítása szerint nem sérült a Panaszos emberi méltósághoz való joga amiatt, hogy nem kapott ételmezt * órát megelőzően.

Mindezek alapján megállapítom, hogy az ételmezéssel kapcsolatos panasz alaptalan.

8.) Hozzá tartozója értesítésének elmaradása

Az Rtv. 18. § (1) bekezdése szerint:

„A fogvatartott részére biztosítani kell azt a lehetőséget, hogy egy hozzátartozóját vagy más személyt értesítsen, feltéve, hogy ez nem veszélyezteti az intézkedés célját. Ha a fogvatartott nincs abban a helyzetben, hogy e jogával élhessen, az értesítési kötelezettség a rendőrséget terheli. Ha a fogvatartott fiatalos vagy gondnokaság alá helyezett, haladéktalanul értesíteni kell törvényes képviselőjét vagy gondnokát.”

A Panaszos előadása szerint a rendőrök nem adtak lehetőséget arra, hogy hozzátartozóját értesítse.

A Panasztestület álláspontja szerint alapjogsérelem nem történt amiatt, hogy a Panaszos hozzátartozóit nem értesíthette telefonon.

A Rendőrkapitányság által kiállított, az intézkedés várható időtartamáról, az egészségügyi ellátást igénylő betegségekről, a fogvatartással kapcsolatos értesítésről szóló szám nélküli nyilatkozaton a Panaszos – aláírásával hitelesítetten – nem kérte hozzátartozó értesítését, ezek alapján **megállapítom, hogy az e tekintetben előterjesztett panasz alaptalan.**

9.) Hangnem

A panasz szerint a rendőrök az intézkedés során folyamatosan sértő, rasszista megjegyzésekkel illették a Panaszost.

A rendelkezésemre álló – a II. részben felsorolt – bizonyítási eszközök (jelentések) azt rögzítik, hogy az intézkedés alá vont személyek az intézkedés alkalmával a jogszabályokban előírt bánásmódban részesültek, irányukba rasszista tartalmú, sértő megjegyzések nem hangzottak el,

ellenben az intézkedés alá vont személyek folyamatosan negatív megjegyzéseket tettek mind az intézkedő rendőrök, mind a magyar rendőrség munkáját illetően.

E panasz kapcsán a Nyomozó Ügyészség tanúként folytatólagosan történt kihallgatása alkalmával egy személy elmondta, hogy: „(...) *Én sokáig a helyszínen maradtam, segítettem a rendőröknek felmérni az eltulajdonított dolgokat. (...)*” A jegyzőkönyvi idézet alapján megállapítható, hogy a meghallgatott tanú – aki egyébként a Panaszos ismerőse – jelentős ideig tartózkodott az intézkedés helyszínén, tehát hallhatta és láthatta a Panaszossal kapcsolatos rendőri intézkedés mozzanatait.

A panaszeljáráásban ugyanez a személy tanúmeghallgatásról szóló jegyzőkönyvben az alábbiakat állította a helyszínen tapasztalt hangnem vonatkozásában:

„(...) Nem hallottam, hogy a rendőrök durván beszéltek vagy kiabáltak volna, nem hallottam „cigányozást”. (...) Benyomásom szerint a rendőrök határozottak, de udvariasak voltak az intézkedés alatt.”

Mindezek alapján – ahogy azt már a fentiekben kifejtettem – a Panaszos társainak objektivitása, a panaszban szereplő nyilatkozataik elfogulatlansága megkérdőjelezhető, ezért – figyelemmel a Ket. 50. § (5) és (6) bekezdésére – a panasz elbírálásánál a bizonyítékok értékelésekor – bizonyító erejüket tekintve – kisebb súlyúnak értékeltem.

A Pp. 195. § (1) bekezdése szerint, a rendőri jelentés közokirati jellegére tekintettel, az abban foglalt tények ellenkezőjére vonatkozó bizonyíték hiányában, döntésem meghozatalánál a rendőri jelentésekben foglaltakat, illetve a tanúmeghallgatások alkalmával készült jegyzőkönyvek tartalmát vettem alapul. Ezen álláspontom kialakításánál figyelemmel voltam több korábbi bírósági ítéletre és döntésre⁶ is.

A Panasztestület megállapította, hogy a rendőrségi és a Panaszosi tényállítások között meghúzódó ellentét feloldhatatlansága okán alapjogsérelem – a hangnem tekintetében – nem állapítható meg.

Álláspontom szerint az intézkedés hangneme nem okozott alapjogsérelmet, ezért a panaszt e tekintetben is alaptalannak minősítem.

Figyelemmel a Ket. 109. § (4) bekezdésére, a rendelkező részben foglaltak szerint határoztam.

VII.

A Panasztestület a Panaszos – állítólagos – bántalmazása kapcsán, súlyos alapjogsérelmet állapított meg. Jelen határozat VI. részében kifejtett indokok alapján az ezzel kapcsolatos vizsgálatot, jogszabályi felhatalmazás hiányában mellőztem.

A Panasztestület álláspontja szerint súlyos fokban sérült a Panaszos emberi méltóságához fűződő joga azáltal, hogy orvosi vizsgálatok a vizsgálóhelyiségben tartózkodott egy rendőr. A Panasztestület megállapította továbbá, hogy azzal, hogy a Panaszos mobiltelefonját elvették, korlátozták telefonhasználatát, és emiatt sérült a tisztességes eljáráshoz való joga.

⁶ Pl.:

1/2004. Büntető jogegységi határozat,

BH2009. 230,

Egri Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 9.K.27.173./2013/7. számú ítélete.

A Panaszos beadványában nem terjesztett elő ezzel kapcsolatban kifogást. Tekintettel arra, hogy jelen panasz eljárás kérelemhez kötött, így a vizsgálat kizárólag a panaszban előadottakra terjedhet ki. A bíróság töretlen gyakorlata szerint (lásd pl: Fővárosi Törvényszék 20.K.31.855/2011/8. számú ítélete) a közigazgatási eljárás során az alperesnek – azaz jelen esetben az Országos Rendőr-főkapitányságnak – csak az a kötelessége, hogy a felperesi panaszban rögzítetteket vizsgálja, és ebben a körben jogszabályi hivatkozással alátámasztottan érdemben állást foglaljon. A helytelen tájékoztatás adása tárgyában érdemi vizsgálatára a Ket. 29. § (1) bekezdésében foglaltak alapján – kérelem hiányában – ezen eljárás keretében nem volt lehetőség.

Jelen eljárásban hatásköröm és illetékességem az Rtv. 92. § (1) bekezdése, illetve a 93/A. § (6) és (7) bekezdésein alapul.

Döntésem az alábbi jogszabályokon alapul:

- Magyarország Alaptörvénye II., IV, XV. és XXIV. cikk;
- a polgári perrendtartásról szóló 1952. törvény 195. § (1) bekezdése, 330. § (2) bekezdése;
- a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény 33. § (3) bekezdés c) pontja, a 33. § (7) bekezdése, az 50. § (1) bekezdése, az 51. § (2) bekezdése, a 100. § (1) bekezdés e) pontja, a 109. § (1) bekezdés a) pontja;
- a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 13. § (1) bekezdése, 18. § (1) bekezdése, 29. § (1) bekezdése, 33. § (2) bekezdés f) pontja, 33. § (3) és (4) bekezdése, 47. §-a, 48. § c) és d) pontjai, 92. § (1) bekezdése;
- a rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet 31. § (11) bekezdése, 40. § (1) bekezdése, 41. § (6) bekezdés a) és aa) pontjai, 41. § (7) bekezdése;
- a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény 29. § e) pontja.

Budapest, 2016. március 07.

**Papp Károly r. altábornagy
rendőrségi főtanácsos
országos rendőrfőkapitány**